
ALLIAQ

PERSUTTAANEQ OQALUUSERIUK
SAMTALE OM VOLD

2024

UKIUMOORTUMIK NALUNAARUSIAQ

ISUMAGINNINNERMUT AQUTSISOQARFIK

IMARISAANUT TAKUSSUTISSIAQ

SAQQUMMIUSSINEQ

Alliaq pillugu paasissutissat 2

2024 pillugu kisitsisit paasissutissartaat 3

Alliamit kisitsisit pingaarnert 3

ATAATSIMUT ISIGALUGU

Ima isikkoqarpoq 4

Ukioqatigiiaat 5

Suiaassutsikkut agguataarinninneq 5

Kommuni 5

Meeqqat angerlarsimaffimmiittut 6

Alliaq pillugu ilisimasaqarneq 7

PAASISSUTISSAT

Paasissutissat 8

Persuttaaneq ajornatorsiutitut

aaqqiissutaanngilaq

Persuttaaneq ajornartorsiutininik pilersitsisarpog

ALLIAQ PILLUGU PAASISSUTISSAT

ALLIAQ TASSAAVOQ NUNA TAMAKKERLUGU INUTTAASUNUT PERSUTTAANERMIK UNITITSERUSUTTUNUT AKEQANNGITSUMIK NEQEROORUT

- Alliaq innuttaasunut 18-nileereersimasunut tamanut qanigisaminnik ajoqusiinertalimmik pissuserisartakkamiit allannguerusuttunut akeqanngitsumik neqeroorutaavoq.
- Alliaq neqeroorutigaa oqaloqateqarnikkut katsorsaaneq tamanut atuuttoq; angutitut, arnanut aammalu suaassuseqanngitsunut.
- Katsorsaaneq qanimut oqaloqatigiinnikkut imaluunniit nittartakkatigut oqarasuaatikkulluunniit ingerlanneqartarput.
- Katsorsaasut tassaapput tarnip pissusaanik immikkut ilisimasallit aammalu psykoterapeutit. Katsorsaasut nipangiussisussaataaneq toqqammavigalugu katsorsaasarput.
- Innuttaasut ataasiakkaarlutik katsorsarneqartarput, inuttullu pisariaqartitaat aallaavigalugit sivilissusaat assigiinngisitaarlutik.
- Innuttaasunik ataasiakkaanik katsorsaanerup saniatigut, pisariaqartitsinikkut aamma aapparisaq katsorsaanermi peqataatinneqarnissanut periarfissaqartarpoq.
- Innuttaasut ajornartorsiutaat pisariaqartitaallu naapertuullugit oqaloqatigiinnerit naleqqussarneqartarput.
- Oqaloqatigiinnerit aallartinneqarneranni nakuusernerup unitsinneqarnissaa ukkatarineqartarpoq.
- Tamatuma saniatigut oqaloqatigiinnerit kamannermi qanoq pisoqartoqartarneranik qanorlu nakuusernani kamammik akerleriinnermillu passussisinnaanissamik ilinniarnissamik ukkataqartarput.

**Persuttaaneq ajornartorsiutinut
aaqqiissutaanngilaq**

**Persuttaaneq ajornartorsiutinik
pilersitsisarpoq**

2024 UKIUMOORTUMIK NALUNAARUSIAQ

Alliaq persuttaariaatsinik assigiinngitsunik, assersuutigalugu timikkut tarnikkullu persuttaanermik aallaaveqartunik katsorsaanermik neqerooruteqarpoq. Pingaarnertut innuttaasut ataasiakkaarlugit katsorsartittarput. Aappariilli katsorsartsinniarlutik ujartuisarneri 2024-mi aamma allannguajaassimapput. Aappariit pineqartillugit, aappariit iluini persuttaasarnerit pineqartarput. Aammattaq illuatungeriit marluullutik pitsaanerusumik attaveqaqatigiissinnaanerminnik suliaqarniarlutik kissaateqarneri aallaavigalugit katsorsaaneq ingerlanneqartarluni. Katsorsaanermi toqqissisimanermik, paasinninnermik aamma pitsaanerusumik attaveqaqatigiissinnaanermik pilersitsinissaq sammineqartarput. Taamaalilluni persuttaaneq unitsinniarneqarnissaa aamma aappariit peqqinnarnerusumik inooqatigiissinnaanertik inerisarsinnaanissaat siunertarineqartarput.

Katsorsartinnissamut neqeroorutip nittarsaaneqarnissaa aammaartumik 2024-mi sammineqarpoq, taamaalilluni Alliap ilisimaneqarnerulernissaa saaffiginnittullu amerlinissaat anguniarneqarsimallutik. Kisitsisit 2023-imiit 2024-imut sanilliullugu assingupput, 2023-imi 149-t innersuunneqarmata, 2024-imilu 141-iullutik. Kisitsisit takutippaat soqutiginninneq ataavortoq aammalu neqeroorummik suli pisariaqartitsisoqartoq. Taamaattoorli inuit qanigisaminnik sakkortuumik pissusilersorfiginnittartut paasissutissartaat ilisimaneqanngitsut suli annertussangatinneqarput.

Innuttaasut 2023-mi katsorsartillutik aallartittut, katsortinnerallu 2024-p aallartinnerani suli ingerlaartut ukiumoortumik nalunaarusiami uani ilanngunneqarnikuunnginnerat malugeqquneqarpoq. Tamanna ima paasineqassaaq 2024-mi suliat suliniutillu tamarmiusut kisitsisit inernerini tamakkiisuussanngitsut, tassami innuttaasut ilai ukiut siuliini aallartissimasut ukiup nikinnerani suli katsorsartinneq ingerlassinnaasarmassuk.

ALLIAMIT KISITSISIT PINGAARNERIT

- Alliaq innersuussutininik katillugit 141-nik 2024-mi tigusaqarpoq, taakkua 60%-ii angutininngaanneersuupput 40%-iilu arnaninngaanneersuullutik. Tamassumalu takutippaa saaffiginnittuni angutit arfiniliugaangata arnat sisamat saaffiginnittartut.
- Saaffiginnittut amerlanersai innuttaasuniit 30-niit 39-nut ukiulinneersuupput. Saaffiginnissutini tamani 35%-erisimammassuk.
- Saaffiginnittut amerlanersai Kommuneqarfik Sermersuumeersimapput, maluginiagassaaivorli Kalaallit Nunaanni innuttaasut 43%-ii 2024-mi Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqarmata.

Saaffiginnissutit
agguaqatigiissisagaanni
angutit
arfiniliugaangata, arnat
sisamaasarput

IMA ISIKKOQARPOQ

141

2024-imi innersuussinerit 141-t innersuussutigineqarput

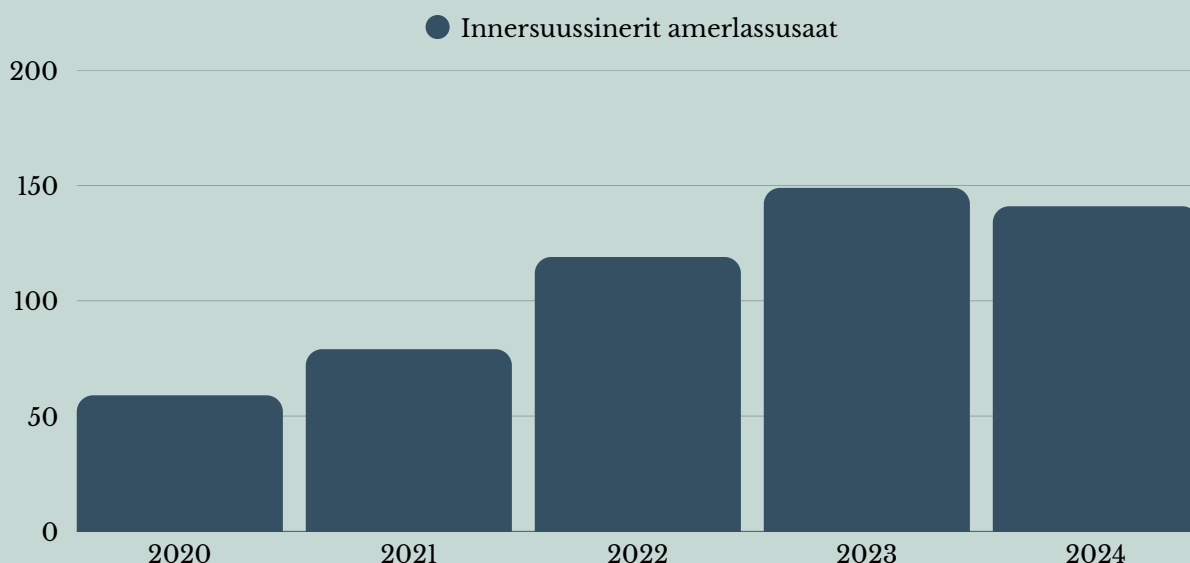
Katillugu Alliaq innuttaasunik 141-nik 2024-mi katsorsartinnissaminnut innersuussanik tigusaqarpoq.

6%

2024 2023-mut sanilliullugu innersuussat 6%-mik ikinnerupput

Ukiumiit ukiumut innersuussisarnerit amerliartornikuupput. Alliaq 2020-mi innersuunneqartunik 59-inik tigusivoq, 2021-mi kisitsit 79-iuvoq, 2022-mi 119-inut qaffappoq aamma 2023-mi 149-t anguai. 2022-mit 2023-mut innersuussutinik 30-nik amerlanerusunik kinguneqarpoq, taanna 25%-uvoq. Ataavartumik paasissutitsiniaaneq nittarsaassinerlu qaffariaammut peqqutaaqataasinnaapput.

Alliaq 2024-mi innersuussutinik 141-nik tigusaqarpoq, tamanna 6%-imik 2023-mut sanilliullugu ikileriaataavoq. Taamaattumik innersuussinerit amerlassusaat 2023-mit 2024-mut allannguuteqarpiannngillat, tassuma takutippaa katsorsaanissamik neqeroorutip aalaakkaasumik sulii ujartorneqartarnera.

UKIOQATIGIIAAT

2024-mi innersuunneqartut amerlanersai ukioqatigiianni 30-39-nik ukioqarput, innersuussutigineqartut tamarmiusut taakkua 35%-eraat. Ukioqatigiiat 40-49-nik ukiullit 27%-iupput, ilutigalugulu 20-29-nik ukiullit 26%-iullutik.

Taakkua saniatigut innersuunneqartuni 50-59-nik ukiullit 7%-eraat, ilutigalugulu 18-19-inik ukiullit 3%-eralugit.

Innersuunneqartunit ukioqatigiiat sinneri, 60-69-inut aamma 70-ini qummut ukiullit tamarmik immikkut 1%-eraat.

SUIAASSUTSIKKUT AGGUATAARINNINNEQ

2024-mi innersuussutaasunit arnat 40%-ipput angutillu 60%-iullutik.

2023-mi arnat angutillu innersuunneqartut amerlassusaat killormoorput, tassani arnat angutinit amerlanerusimammata, arnat 54%-iullutik angutillu 46%-iusimallutik – ukioq taanna tassatuaasimavoq arnat amerlanerussuteqarfiat.

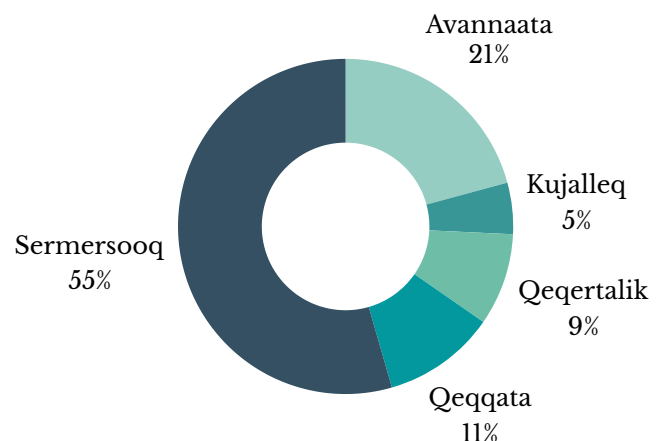
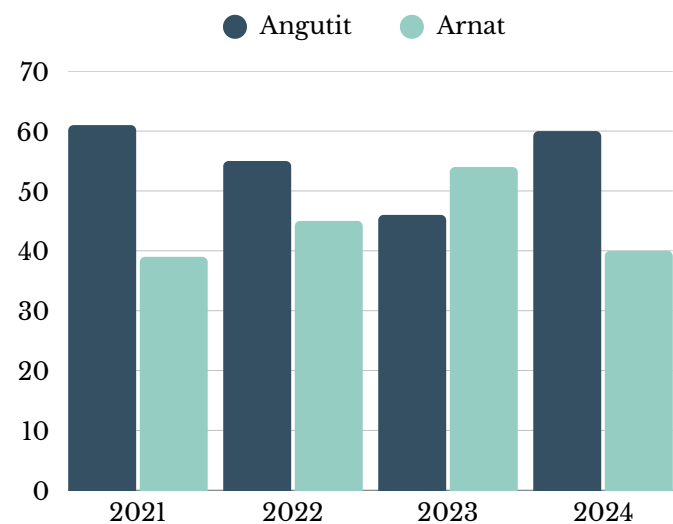
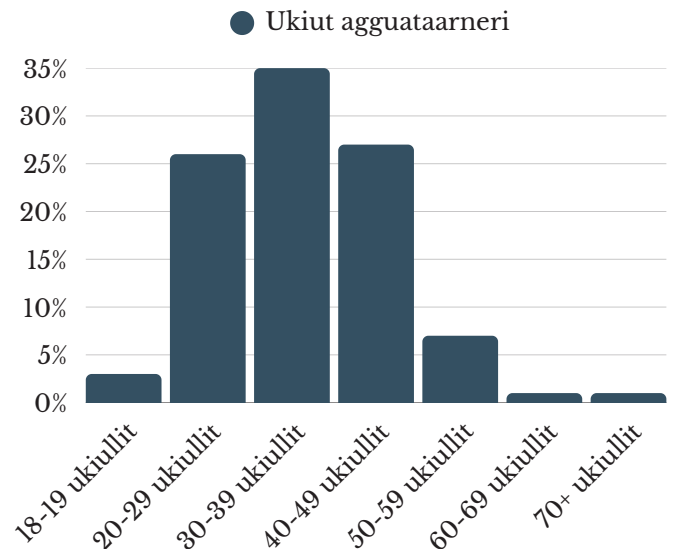
Agguaqatigiisitsineq ukiuni kingullerni allanngorpoq, arnat amerlassusaat 2021-mi 39%-imiit 2022-mi 45%-imut aamma 2023-mi 54%-imut, 2024-milu 40%-imut apparluni. Taassuma assinganik angutit amerlassusaat 2021-mi 61%-ipput, 2022-mi 55%-illutik, 2023-mi 46%-ipput, 2024-milu amerleriapput 60%-inngorlutik.

KOMMUNI

2024-mi innersuunneqartut amerlanersai Kommuneqarfik Sermersuumeersuupput, innersuussutinit tamarmiusunit 55%-ii tassangaanneeramik. Tulliuvoq Avannaata 29%-iusut, Qeqqata 15%-iusut, Qeqertalik 13%-iusut kiisalu Kujalleq 5%-iusut.

Innersuussinerit affaasa missaat Kommuneqarfik Sermersuumiit innersuussinerusut malugeqquneqarpoq.

Taamaattorli maluginiarneqassaaq Kalaallit Nunaanni innuttaasut 43%-ii 2024-mi Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqartuummata.

MEEQQAT ANGERLARSIMAFFIMMIITTUT

Innuttaasuni innersuussutigineqartuni 141-rujuusuni 46%-ii angerlarsimaffimmi meerartaqarput. Katillugit meeqqat 136-t 18-it inorlugit ukiullit angerlarsimaffinni najugaqatigineqartut nalunaarsorneqarput. 136-it agguaqatigiissillugit ilaqutariit meerartallit ataatsit, marlunnik meerartaqartarput.

Taakkua takutippaat ajornartorsiut ilungersunarsinnaasoq. Meeqqat amerlasoorpassuit angerlarsimaffinni persuttaasunik isiginnittuusinnaallutik imaluunniit persuttarneqarsinnaallutik alliaartortarput.

Ilisimatuussutsikkut uppersarsineqarnikuuvoq inersimasunngorluni nammineq persuttaasartut namminneq meeraanerminni persuttaasunik isiginnittuusarsimasut imaluunniit persuttartittarsimasut. Angerlarsimaffimmi persuttaasarneq toqqissisimannginnermik pilersitsisarpoq, tamannalu meeqqat ilorrisimaarnerannut, ineriartornerannut aamma siunissami pissusilersuutigisartagassaannut ilungersunartumik kinguneqarsinnaasarpoq.

Taamaattumik sukkasuumik kinguneqartumillu iliuuseqarnissaq pingaaruteqarluinnartuuvoq. Angerlarsimaffimmi meeraqartillugu suliat taakkua Alliami suliarinnittussarsiuussinermi salliunneqartarput, meeqqat inersimasullu illersorneqarnissaat tapersorneqarnissaallu qulakkeerniarlugu. Persuttaanerup sakkorsiaartortarnera piffissaatillugu unitsisinnaajumallugu aamma toqqissisimanartumik alliaartornerup pitsaanagerusumik tunngavissinniarlugu taamaaliortoqartarpoq.

Innersuunneqartuni 141-
ruusuni 46%-ii
agguaqatigiissillugu
angerlarsimaffimmi
marlunnik
meerartaqartarput

ALLIAQ PILLUGU ILISIMASAQARNEQ

Katsorsartinnissamik neqeroorutip ilisimaneqarnerulernissaa immikkut ittumik 2024-mi aamma sammineqarpoq. KNR aqutigalugu raatiukkut, isiginnaarutikkut aamma allagartarsuarnik saqqummiussisarnikkut nittarsaasoqarpoq. Quppersagaqqallu paasisutissallu allat kommuninut, politiinut, paaqqinniffinnut suliaqartunullu attuumassutilinnut allanut agguanneqarlutik. Taakkua saniatigut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup neqeroorutai allat aqutigalugit Alliaq pillugu paasisutissiinerit amerliartorput, taamaalilluni ilisimaneqarneranut taakkua tapersersueqataallutik. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup Facebookimi quppernera aqutigalugu Alliaq pillugu aamma nittarsaassisoqartarpoq, taanna Kalaallit Nunaanni inersimasut Facebookillit tamarmik takusinnaavaat.

2024-mi inersimasut Kalaallit Nunaanneersut katillugit 6.301-inik amerlatigisut Tusaanngamut saaffiginnippit. Saaffiginnissutini taakkunani 389-it - tassa 6%-ii – persuttaanermut tunngasuupput. Saaffiginnissut persuttaanermik imaqtartillugu, ingammik innuttaasunit qanigisaminnut persuttaasartunit, katsorsartinnissaminillu kissaateqartunik Alliamut attaveqarnissaminnut siunnersorneqartarput.

2024-mi
Tusaanngamut
saaffiginnittuni
inersimasuni 6%-ii
persuttaaneq pillugu
saaffiginnippit

TUSAANNGA

801180

1899

Tusaannga.gl

PAASISSUTISSAT

Paasissutissat nalunaarusiami uani ator neqartut, Alliami katsorsartinnissamut innersuunneqartut paasissutissartai tunngavigalugit pissarsiarineqartut.

Alliamut innersuusseriaatsip allanngortinneqarnera

Eqaannerusumik pitsaannerusumillu innersuussisarneq anguniarlugu Alliamut innersuusseriaaseq 2024-mi nutarterneqarpoq.

Alliamut innersuussiniaraanni immersugassaq paasissutissanik immikkuaaluttunik ulikkaartoq siusinnerusukkut piumasaqaataavoq. Tassani inummut namminerpiamut tunngasut, saaffiginninnerup tunngavia, pinngitsuuisinnaanermik ajornartorsiuteqaratarsinnaanerit, persuttaanerup suunera, peroriartornerup oqaluttuassartaa, kiisalu katsorsartinnissamut kajungissuteqarneq pillugit immersuisoqartarnera annertuallaarnera pequtugalugu allannguinnermut tunngaviupput.

Paasissutissarpassuarnik taamatut katersineq amerlanertigut sivisuumik itisiliisumillu oqaloqatigiinnernik kinguneqartarpoq, innersuussineq pineqarunnaarluni katsorsaanertut isikkulimmik oqaloqatiginnittoqartarluni.

Sivisuumik innersuussilluni oqaloqateqarnerit immikkuaaluttullu pillugit apeqquteqartarnerit ingammik innutaasunut saaffiginneqqaartunut unamminartortaqaarsimapput. Taakkua nukinnik atuipiluffiusarsimapput, tassami piffissaq eqaatsumik innersuussinermik kinguneqarsinnaasussaagaluq itisuumik oqaloqatigiinnermut ator neqartarsimammat. Ilutigalugu innuttaasut ilaannut innersuusseriaaseq taanna misigissutsikkut artukkiisutut misinnartarpoq, pisullu ilaanni oqaloqatigiinneq taakkunannga kipineqaannartarsimalluni.

Unamminartut taakkua aaqqiiffiginarlugit innersuussineq allanngortillugu innersuusseriaaseq allanngortinneqarpoq. Innersuussinerup nalaani paasissutissanik katersineq oqaloqatigiinnerup sivisussusaa sivikillisarniarlugu 2024-mi ikilissaaffigineqarpoq.

Paasissutissat allatut iliorluni 2025-miit katersorneqartalissapput, innuttaasut pisariaqartitai aamma eqaannerusumik innersuussisoqartarnissaa eqqarsaatigineqassallutik. Innuttaasut pisariaqanngitsumik artorsartinnagit sukkannerusumik eqqortumillu ikiorneqarnissaat allannguutit taakkua qulakkiissavaat.

